

གངས་ཅན་སྐལ་བཟང་དཔེ་ཆོགས། གནའ་ཚཱ་ཁྱི་དེབ་གསུམ་པ།

ཕྱུ་ཡའ་རྒྱལ་སྐལ་ལྷན་གྲུབ་ཆོའི་གསུང་ ལུང་བཤད་པ་ལོ།

ཀའ་སྐུ་མེ་འགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་།

《གངས་ཅན་སྐལ་བཟང་དཔེ་ཚིགས》གནའ་ཚམ་ཁྱེད་ལ་གསུང་པ།

༡༡། །མདོ་སྨྱད་སྒྲུབ་བརྒྱད་བསྟན་པའི་
ཤིང་ན་བ་ཆེན་པོ་ཕྱག་ན་པརྟོ་

《གངས་ཅན་སྐལ་བཟང་དཔེ་ཚིགས》ཚུལ་ཁྱེད་ལ་ལྟོན།

དག་པུན་སྒྲོ་བཟང་དང་སྒྲོ་བཟང་དང་ཕྱག་
སྟན་ཚིགས་གསུང་གི་པ་ཁྱེད་ལ་གསུང་པ།

གན་ཁྱེད་མི་རིགས་དཔེ་སྟན་ཁང་།

夏尔·噶丹嘉措文集

更登罗藏 罗藏达杰 鹏措 校订

甘肃民族出版社出版

(兰州第一新村123号)

青海省新华书店发行 西宁民族印刷厂印刷

开本850×1168毫米 1/32 印张:58.25 插页20

1999年3月第1版 1999年3月第1次印刷

印数:1—2,000

ISBN7—5421—0641—4/B·53

(民文) 定价:(全4卷)92.80元

《གངས་ཅན་སྐལ་བཟང་དཔེ་ཚིགས་》
པར་རྒྱུན་ཁྱུ་བའི་ཚྭ་འགྲེལ་
གསལ་བཤད།

ཆེན་པོ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དམ་པའི་གཞུང་། །

འབྲུམ་སྤྱལ་རི་བོའི་གཏོས་ལས་ཉིར་མཁོའི་དཔེ། །

འགའ་ཞིག་དེ་བ་རྩ་སྤེལ་ལ་བར་ཆད་ཀྱིས། །

མི་ཚུགས་དམ་ཅན་སྤྱང་མས་སྤངས་གྲགས་མཛོད། ། ཅེས་

ཉི་དར་དཀར་བོའི་རེ་སེམས་སྤྱོད་དུ་བཏང་ནས་གང་སྤྱང་བར་བྱ་བ་
ནི། མད་དུ་སྤྱང་བའི་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་མཆོའི་སྤྱང་ལས་《གངས་ཅན་
སྐལ་བཟང་དཔེ་ཚིགས་》འདི་ཉིད་རི་ཉུར་དབང་སྤྱུགས་རི་བོའི་སྤྱལ་
པ་ནས་དགེ་ལེགས་སྤྱོད་སྤེལ་ཆོགས་པའི་ཉིན་འབྲེལ་གྱིས་ལེགས་པར་
སྤྱོད་པ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འོད་རླབས་སྤྱོད་པའི་དཔེ་དང་མཚུངས་
པར་ཚོག་མར་སྤེལ་བ་ལ། འཛམ་གླིང་ཤེས་རིག་གི་ཆོང་ཚོང་སྤྱུགས་
སྤྱོད་པར་ལ་བའི་དུས་ཀྱི་ཁོར་ཕྱག་རྩ་ཆེན་པོ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་སླ་ན་མ་མཆིས་ཤིང་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་
ནང་རིག་པ་འདི་འཛམ་གླིང་ས་ཆེན་པོའི་ཚྭ་ཀྱན་ལ་ངོམ་རིན་པོ་ད་
པའི་རིག་རྗེས་གསེར་གྱི་སྤྱུམ་པའི་སྤང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་མྱེར་གཙ་པོ་
འདི་སྤྱུགས་ནས་དཔེ་ཚིགས་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་ལ། བཅས་པའི་དབང་པོ་
བསེ་ཆང་སྤྱོད་པར་དཔལ་ལྷན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བཀའ་རྒྱུ་.....
མཚུངས་མེད་ཀྱི་སླ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་དགེ་འདུན་

བརྟན་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ། ཏུས་འདིར་མཁས་པའི་རྒྱ་དང་བལ་བ་བླ་
མ་དོར་ཞི་རིན་པོ་ཆེ་སྐལ་བྱ་གསུང་གིས་ཞལ་བཞོད་གསེར་བྱན་འབྲེལ་བའི་
གསུང་ལས།

ཞིང་འདིར་རྒྱལ་བརྟན་མི་ཐུབ་ཏུས་ཀྱི་མཐར། །

སྤེལ་ལ་གསུང་གི་གཙུག་ལག་རྒྱ་མཆོའདི། །

པར་དུ་བཞོད་པས་རང་རིགས་སྤྱི་དང་ནི། །

ཏུས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གསལ་དག་བར་འཇུག། ། ཞེས་རང་གི་ན་
བའི་དབྱིད་དུ་ཕེབས་པར་སྤྱིང་ནས་དང་ལེན་སྤྱོད་བའི་ལྷ་ལྷ་སྤྱོད་པོ་
གན་མ་སྤོན་ས་ལ་འབྲེལ་བ་ལྷ་རྩེ་མ་པ་དང་ཆབས་ཅིག་རིང་འདྲིས་
ཆོས་ཀྱིས་འཆོ་བའི་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྲམས་སྤྱོད་པ་འགའ་རེས་འདི་
སྤྱོད་ས་ལ་བཅེ་གཟིགས་ཀྱིས་བྱུང་ག་དང་མ་ཡིག་ཉར་ཆགས་ཀྱི་རྣམས་
རམ་རྒྱ་ཆེར་གནང་བའི་ཆ་རྒྱུན་ལོག་རང་གིས་གྲུང་གསེར་རྩོ་གསེར་
དུ་རྩོ་འཕྲོད་པའི་སྐལ་བ་བཟང་བའི་ཏུས་ཆོད་ཀྱི་སྐལ་བ་དང་འབྲེལ་
ཏེ། གཅིག་ བོད་རང་གི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཆེས་
ཉག་སྤྱོད་པའི་སྐབས་འདིར་གཞུང་བརྒྱུ་སྤྱོད་གསལ་བའི་ཉར་བཞུགས།
གཉིས། གནས་འདིར་རྒྱས་འཆོལ་བའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་རྣམ་པར་
གཟིགས་བདེའི་ཆ་རྒྱུན། གསུམ། ཁྲོན་པའི་སྤྱོད་མའི་གཤེས་ལ་
ལྷན་མའི་སྤྱོད་འཇུག་ཀྱི་གཙུག་ལག་རྩོམ་པའི་ཆེད་དུ་དཔེ་ཆོགས་ཀྱི་
ཚུལ་དུ་སྤེལ་བ་ལ། ཀན་སུའུ་དང་མཆོ་སྤོན་སྐལ་བ་འབྲེལ་ཡོད་མི་
རིགས་དཔེ་སྤྱོད་ཁང་དག་གིས་ཆོད་མེད་རྒྱལ་སྤྱོད་དང་། རྒྱལ་
ཡོངས་བོད་དཔེ་འབྲེལ་ཆོད་སྤྱོད་གཉེར་ཁང་གིས་རྣམས་རམ་སྤྱོད་
མཛད་ཅིང་། སྤོན་ཀྱིས་གྲུང་ཡོད་དུ་མར་ཁབ་གསོག་འཕྲིག་གསོག་
གི་དང་ནས་བསགས་པའི་ཤོག་སྤོན་འབྲམ་སྐལ་བ་རྒྱལ་མ་དུ་ལ་དུ་

གཞན་ཡང་དཔེ་ཚིགས་འདིའི་ནང་དུ་མདོ་སྟགས་རིག་གནས་
དང་བཅས་པའི་དཔེ་རྒྱན་ཀུན་ལ་མཁོ་བ་མང་རབས་ཤིག་བདམས་
ཡོད་ལ། མདོ་སྟགས་ཀྱི་བཀའ་ཤོད་ལྟའི་ཡིག་ཆ་སྔ་སྔ་དང་།
སྟགས་སྟགས་ཀྱི་རྒྱད་ཕྱེ་ཆེན་པོ་བཞིའི་གསར་ཉིང་མཁས་པའི་གཞུང་
དང་། གཞན་ཡང་རྒྱལ་མང་། རྒྱལ་མང་། རྒྱལ་མང་། རྒྱལ་མང་།
མཁས་པ་སྟེ་མ་རྒྱལ་མང་། རྒྱལ་མང་། རྒྱལ་མང་། རྒྱལ་མང་།
རིག་ལ་གདོང་འཛིན་དང་རྒྱལ་མང་། རྒྱལ་མང་། རྒྱལ་མང་། རྒྱལ་མང་།
ཡོན་ཅན་རྒྱལ་མང་། རྒྱལ་མང་། རྒྱལ་མང་། རྒྱལ་མང་།
ཞིག་ཀྱང་འདུས་པས། དུས་རབས་གསར་བའི་རྒྱ་ཚིགས་ཀྱི་འགྲོས་
དང་མཐུན་པར་ཡོངས་སུ་འགྲེམ་པ་ལ་འདི་རྩ་རྩེ།

གསར་ལུང་དག་གི་མོའི་ཐང་ཆེན་ཏུ།

ཉིང་ལྟ་ལ་རྩ་ས་ཀྱི་འགྲེམ་སྟོན་བྱུ་རྩེ་མདངས།

ཅིར་ཡང་བཀྲ་བས་སྐལ་བས་དབྱལ་བ་རྣམས།

མིག་མེད་ཤོག་མའི་བརྒྱལ་ཞུགས་འཛིན་ལ་སྟོས། ། ཞེས་ཀྱང་
ཞུ་ན། བར་སྐབས་དུས་རབས་ཀྱི་དཀྱིག་མཆོམས་འདི་ནས་གསེར་
དངུལ་མུ་ཉིག་གི་རི་དཔུང་རྩ་ལུད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞིག་ཏུ་བརྗེ་མི་སྲིད་པའི་
ངེས་པ་ཡང་མེད་ལ། མེས་པོའི་གསེར་ཞལ་གྱི་གདམས་ངག་སྤང་
འབྱམ་མུ་ཉོའི་རྒྱང་འཕོད་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཆ་འཛོག་ཀྱང་དེ་བས་
མེད་སྤྱིར་ཆེན་པོ་པོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ལ་ཁ་ཞེ་གཞིས་མེད་ཀྱིས་གཅེས་
པའི་ངེས་དོན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་རྣམ་པས་ཞིབ་འདུག་དང་རྒྱས་ལོན་
ངོ་ཚོག་ལོན་པ་ཞིག་གི་དགོས་མཁོའི་ཆ་སྤྱིན་ལ་གཞིགས་ཏེ་《གངས་
ཅན་སྐལ་བཟང་དཔེ་ཆོགས་》ཞེས་པ་འདི་ལེགས་བསྐྱིགས་བྱས་པ་
ཡིན་པས་གནས་འདིར་གཅེས་པ་ཀྱན་གྱིས་རྒྱ་ཆ་འདོན་སྤྱད་དང་།
ཁ་གསལ་གང་ལེགས། འགྲིག་མིན་གཙང་སེལ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་
འཆར་གནང་རྒྱུ་རེ་བ་དང་བཅས་སྤྱི་ལོ་1998ཟླ་3ཆེས་15ལ་ཞུས་
པ་ཐུགས་ལ་འདོགས་པར་མཐུན་མཐུན། །

ཞེས་《གངས་ཅན་སྐལ་བཟང་དཔེ་ཆོགས་》
འདིའི་གཙུག་པ་རྒྱ་སྤྱི་དགེ་འདུན་བསམ་གཏན་གྱིས་ཡུལ་ཆེན་པོ་
ལན་གྲུ་ནས་བྲིས།

དཀར་ཆག

ག

ཐོས་པ་ཡིན་ཀྱི་ཐུན་མེད།	(1)
ཞི་གནས་ཀྱི་དམིགས་ཀྱིན།	(65)
མེས་པོ་གནས་ཀྱི་ཀྱིན།	(69)
ཐུན་ཐུག་ན་ལ་འཁྱུར།	(77)
རིན་ཆེན་ཐུང་བའི་སྒྲོན་ལམ་ཀྱི་རྒྱུ།	(81)
ཐུང་ཐེ་སྒྲིན་མ་འཁྱེ་ཅན།	(88)
བསྐྱེད་ཀྱི་ཚ་ཆོག་	(95)
གསུང་ཚུལ་བ།	(102)

ང

བདེ་མཆོག་ལྟ་ལཱི་སྐྱབ་ཐབས་ཆོགས་བཅད་དུ་སྒྲིབས་པ།	(112)
བདེ་མཆོག་གི་སྒྲིལ་མཆོད་པ།	(131)
དེལ་བུ་ལྟ་ལཱི་བདག་འཇུག་དངོས་སྐྱབ་ཆར་འབེབས།	(135)
ལྟ་ལཱི་བདག་མཐུན་ཐ་མི་དད་དུ་སྐྱབ་ཚུལ་དང་བདག་འཇུག་ དངོས་སྐྱབ་ཀྱི་རྒྱུ་མཆོ།	(162)

- ལྷ་མི་བའི་རྩོགས་རིམ་གྱི་དམར་བྲིད་ཀྱང་ཐོབ་མཛེས་རྒྱན།
 (188)
- དཔལ་ལ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཚོག་རྒྱལ་བྱ་ལྟ་ལྟའི་རྩོགས་རིམ་གྱི་
 ཉམས་བྲིད། (200)
- རྒྱ་རི་ཚོས་བྱུག་གི་བྲིད་ཀྱང་པའི་མཛེས་རྒྱན། (209)
- འཇིགས་ཕྱེད་རྩོགས་རིམ་གྱི་བྲིད་སྐལ་ལྷན་མཛེས་རྒྱན། ...
 (225)
- དཔལ་རྩི་རྩེ་འཇིགས་ཕྱེད་དཔལ་པོ་གཅིག་པའི་སྒྲོན་ལམ་དང་
 བཀྲ་ཤིས། (241)
- རྩོགས་རིམ་སྐྱབ་བརྒྱད་བདུད་ཅིའི་སྒྲིང་བོ། (244)
- རྩོགས་རིམ་སྐྱབ་བརྒྱད་བདུད་ཅིའི་བྲམ་པ། (264)
- ཡི་དམ་རྒྱབ་སྒྲོང། (273)
- རྒྱལ་བ་རྒྱ་མཚོ་གསང་རྒྱབ་ལྟ་དགུ་མའི་རྒྱབ་ཐབས།
 (278)
- གསང་རྒྱབ་བསྐྱེད་རིམ། (292)
- བྲུགས་རྩེ་ཆེན་པོའི་དམར་བྲིད། (298)
- སྒྲིང་པོ་རོན་གསུམ་ཉམས་འབྲིད་དགའ་ལྷན་དུ་བསྐྱོད་པའི་
 བདེ་ལམ། (3316)
- སྒྲིང་པོ་རོན་གསུམ་གྱི་བྲིད་སྒྲོན་སྐས་པ་རྣམས་ལ་སྒྲུལ་བ། ...
 (332)
- སྐལ་ལྷི་ཀ། (340)
- བྲན་པ་བཞི་ལྷན་གྱི་བྲིད་རྒྱན་དུ་སྒྲིང་རྒྱལ་ཐར་འདོད་མཛེས་
 རྒྱན། (349)

ཐགས་ལྷོག་ཐབས།	(368)
གཏོར་མ་བརྒྱ་མ།	(375)
ཐབ་དོན་གཙོད་ཀྱི་གདམས་པ།	(389)
གཙོད་བརྒྱས།	(431)
བྱ་བྱང་བསང་།	(433)
སྐལ་བཟང་དཔེ་ཚོགས་སྟོན་ཚིག་	(444)

༡༡། ། རྒྱལ་ཆེན་སྐལ་ལྷན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ལས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་རྒྱ་རྒྱུང་ཡིད་ཀྱི་ཐུན་སེལ་ཞེས་བྱ་
བ་ལེགས་པར་བཟུགས་སོ། །

༡༡། ། བ་མོ་ཀྱ་རུ་མཆུ་རྫོ་ལ། རབ་བརྒྱུད་རབ་མཛེས་
རབ་རྒྱ་རྒྱལ་བའི་སྤྱ། ། ལེགས་བཤད་ལེགས་འདོམས་ལེགས་པར་
སྒྲན་པའི་གསུང་། ། ཁི་ལྷ་ཁི་ལྷེད་ཁི་བཞིན་གཟིགས་པའི་སྤྱགས། །
ཡོངས་མངའ་ཡོངས་འཛིན་ཡོངས་ལ་སྤྱག་འཆལ་ནས། ། ཡང་དང་
ཡང་རྒྱ་དམ་པའི་བཀས་བསྐྱལ་ནས། ། ཐེག་ཆེན་ཐེག་པར་མོས་པའི་
སྤྱེས་བྱ་ལ། ། བདག་གིས་བདག་པས་གཞན་གཅེས་བསྐྱེམ་ཚུལ་
བྱ། ། རྒྱ་རྒྱུང་རྒྱ་བཟང་ལྷགས་བཞིན་བཤད་པར་བྱ། ། དེ་ལ་འདིར་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་རྒྱུང་དོན་བདུན་མའི་ཉམས་འབྲིད་འཆད་པར་
བྱེད་པ་ལ་གསུམ། ། རྒྱུང་ས་བཅུན་པར་བསྐྱན་པའི་སྤྱར་བརྒྱད་པའི་
ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ། ། གདམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དངོས་བྱི་དོན་བཤད་པ།
རྒྱར་འདེབས་རྒྱར་ཟད་དགོས་པ་ནམས་ཆད་ལྡན་བྱི་གཞུང་གཞན་
ནས་ཁ་བསྐྱངས་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས། ། ལོ་རྒྱུས་དངོས་དང་།
ཞར་ལ་ཆེ་བ་བརྒྱུད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། ཅ་ཆོག་ལས། མན་ངག་
བདུད་ཅིའི་སྤྱིང་པོ་ནི། ། གསེར་སྤྱིང་བ་ནས་བརྒྱད་པ་ཡིན། ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་འདི་སྤྱབ་དབང་གིས་བྱམས་མགོན་ལ་
གསུངས། དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད།
མཁས་མཆོག་དབྱིག་གཉེན། འཕགས་པ་སྟོལ་སྟེ། ཀུ་ཏ་མི་ཅ།

སེང་གི་བཟང་བོ། གང་བ་སྒེལ། གྲུ་ས་ལྷ་ཆེ་བ། གྲུ་ས་ལྷ་ཆུང་
 བ། ལྷ་མགས་སེང་སྒྲིང་བ། རོ་བོ་རྩེ། འཕྲོམ་སྟོན་པ། པོ་རྟོ་བ།
 བ་ར་བ། འདི་བ་སློ་སླྱང་འདི་དོན་བདུན་དུ་བཟུས་ནས་ཙ་ཙ་ཆོག་
 མཛད་པ་པོ་འོ། ། དེས་སེ་སྒྲིལ་བྱ་བ། ལྷ་ལྷང་གི་དབང་ལྷག་
 རམ་པ་ལྷ་མིངས་པ། སངས་རྒྱས་དཔོན། ཆོགས་པའི་སློབ་་་་
 དཔོན་ཡོན་ཏན་དཔལ། བཤམ་ཆེན་བདེ་བ་དཔལ། བཤམ་་་
 ཆེན་དཀར་བཞི་བ། བཤམ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། རྒྱལ་
 སྐུ་སྟོན་མེད། རྩེ་རེད་མདའ་བ། རྩེ་རིན་པོ་ཆེ། རྟོར་སྟོན་
 བམ་མཁའ་དཔལ། རྟོར་སྟོན་པས་རྩེའི་སྟོན་སྐར་སློ་སླྱང་འདི་་་
 ཉམས་འབྲིད་དུ་བྱས་པའི་ཆེ། རྩེའི་ཞལ་ནས། བེད་རྟ་ཆེན་པོའི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་སླྱང་གི་ལྷགས་སོ་སོ་བ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆད་ཁ་
 བ་ཆེན་པོའི་སློ་སླྱང་འདི་འཕགས་པ་ཞི་བ་ལྷའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པའི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་སླྱང་གི་གདམས་ངག་དུ་སྤང་བས་དེའི་ལྷགས་སྐུ་
 བཤད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཙ་ཙ་ཆོག་འདི་ནམས་ལ་མང་བྱང་དང་གོ་
 རིམ་འདྲ་ལ་འདྲ་མིན་སྤང་བ་ནམས་ལེགས་པར་འཇུགས་པ་བསྐྱེདས་
 ཏེ་བཤད་ན་མཁས་པ་མཁྱེ་བ་བསྐྱེད་པའི་གདམས་ངག་དུ་འཇུག་བས་
 དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ་གསུངས་ནས་ཉམས་འབྲིད་ཀྱང་དེ་དང་་་
 མཐུན་པར་སྟེལ། རྟོར་སྟོན་པས་ཀྱང་སྒྲིམ་ཉམས་འབྲིད་དུ་རྩེ་ལྟར་
 བྱས་པ་ལྟར་བཀོད་པའི་སློ་སླྱང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བཙམས་ཏེ་འགྲན་
 རྒྱུ་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་དུ་འདུག་གོ། །དེ་ནས་རྩེ་དགེ་འདུན་གྲུབ།
 འདུལ་འཛིན་སློ་གོས་སྐས་པ། རྩེ་ཐང་ལས་ཆེན་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་
 མཚན། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ་སོགས་ལས་རིམ་བཞིན་
 བརྒྱད་པ་རྟེ་ཞིབ་རྒྱས་གཞན་དུ་ཤེས་སོ། ། གཉིས་པ་ནི། ཙ་ཙ་ཆོག་

ལས། རྩོམ་ཉི་མ་ཐུན་ཤིང་བཞིན། ། གཞུང་དོན་ལ་སྐྱེས་ཤེས་
 པར་བྱ། ། རྟིགས་མ་ལྔ་པོ་བདེ་བ་འདི། ། བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་
 བཞིན། ། ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར། ཉན་རང་གི་ཐོག་པ་རིན་པོ་ཆེ་
 སལ་བ་ལྟ་བུ་ཐིམ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་ཆོས་འདི་རྩོམ་ལྟ་བུ་དང་།
 ཉན་མངས་པའི་ཐུན་པ་འཛམས་པ་ལ་ཆོས་འདི་ཉི་མ་ལྟ་བུ་དང་། རང་
 གཅེས་འཛིན་གྱི་གཙང་ནད་སེལ་བ་ལ་ཆོས་འདི་སྐྱེས་གྱི་ཐུན་ཤིང་
 བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་གཅིག་དྲིལ་དུ་བསྐྱུངས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་
 ལྟར་བྱས་ན་རྟིགས་མ་ལྔ་པོ་བདེ་བ་འདི་ཡང་ཆོས་བྱེད་པའི་སྐྱོགས་སུ་
 རང་རམ་ཕྱགས་གྱིས་འགྲོ་ལོ། ། ཞིབ་བྱས་སུ་རྩྱེན་ཐུན་པའི་ཐུགས་
 སྐྱེས་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ལོ། ། གཉིས་པ་གདམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དངོས་
 གྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཐུན་འགྲོ་རྟེན་གྱི་ཆོས་སེམས་པ་དང་།
 དངོས་གཞི་བྱང་ཆུབ་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱུང་བའི་རིམ་པའོ། ། དང་
 པོ་ནི། རྩ་ཆོག་ལས། དང་པོར་ཐུན་འགྲོ་དག་ལ་བསྐྱེད། ཅེས་
 གསུངས་ཏེ། སྤྱི་མའི་ནལ་འཕྱོར་བསྐྱོམས་ནས་བསགས་སྐྱུང་གིས་
 ཐུན་སྐྱུང་བ། དལ་འཕྱོར་རྟེན་དཀའ་དོན་ཆེ་བསམས་ནས་སྐྱིང་པོ་
 ལེན་འདོད་བསྐྱེད་པ། མི་རྟག་འཆི་བ་བསྐྱོམས་ནས་ཆེ་འདི་སྐྱོས་
 གཏོང་བ། ལས་དང་རྒྱ་འབྲས་བསམས་ནས་སྟོན་སྐྱོང་དགེ་བ་
 བསྐྱེད་པ། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་ཐར་འདོད་
 དེས་འབྲུང་བསྐྱེད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱི་མ་
 མཆོད་པའི་ཆོ་ག་སྐྱེས་ཆ་ལག་ཆང་བའི་སྤྱི་མའི་ནལ་འཕྱོར་གང་
 ཡང་རྒྱང་བ་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ནི་མངས་པས་འཛིགས་ནས་
 མ་སྐྱོས་སོ། ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དལ་འཕྱོར་རྟེན་དཀའ་བར་
 བསམ་པ། དོན་ཆེ་བར་བསམ་པ། སྐྱིང་པོ་ལེན་འདོད་ཀྱི་བསམ་

བ་དངོས་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ག་རེ་བདག་གིས་དལ་འབྱོར་
 གྱི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་སྟོབ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་ནི་
 མཇལ། སླེ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཚན་ལྷན་དང་ནི་འཕད།
 དམ་ཚེས་ཟབ་མོ་གང་འདོད་ཉམས་སྲུ་ལེན་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་
 འདི་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དགའ་ཞེ། མི་ལ་སྐྱེས་པའི་འགྲོ་བ་
 སལ་ཆེར་མི་དགེ་བ་བརྒྱལ་སྐྱེས་པ་ལ་ཤས་ཆེར་སྦྱོད་ལ། དེ་དག་
 གིས་ཀྱང་དལ་འབྱོར་སྟོབ་པའི་སྐྱེས་བྱེད་ཅིང་། བྱད་པར་མི་ལུས་
 རྣམ་པར་དག་པ་འཛོལ་པར་བྱེད་པ་ལ་ཚུལ་སྤྲིམས་རྣམ་པར་དག་
 པས་གཞི་བབྱང་སྦྱོར་སྐྱེས་ཀྱིས་སྐྱེས་བྱས་སྦྱོར་ལམ་དུ་མ་མེད་པས་
 མཚམས་སྦྱར་བ་དགོས་ལ། རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་སྦྱབ་པ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བ་
 དང་། ཏུད་འགྲོ་ལ་སྐྱེས་པའི་རན་འགྲོ་ལ་སྦྱོར་ནས་བདེ་འགྲོ་
 སྟོབ་པ་སྤྲིད་མཐར་སྦྱང་ལ། བདེ་འགྲོ་ལ་སྦྱོར་ནས་ཀྱང་དལ་འབྱོར་
 ཚང་བའི་རྟེན་སྟོབ་པ་འདི་ལྟ་བུ་མ་ལ་རའི་མེ་རྟག་བཞིན་ཏུ་ཤིན་ཏུ་
 དགོན་ཏེ། མ་ཅིག་ལ་བ་སྦྱོར་གྱི་ཞལ་ནས། །མཐའ་འཁོབ་ཡུལ་གྱི་
 མི་རྣམས་དང་། །ཆོས་མི་དྲན་ལ་ཆད་བརྟགས་ན། །དམ་ཚེས་
 བྱེད་པའི་མི་རྣམས་ནི། །ལྟ་བུ་མ་ལ་ལས་ཀྱང་དགོན། །ཞེས་
 གསུངས། གཉིས་པ་དོན་ཆེ་བར་བསམ་པ་ནི། དལ་འབྱོར་དེ་
 ལྟར་རྟེན་དགའ་བར་མ་ཟད་དོན་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞེ། འདི་ལ་
 བརྟེན་ནས་མངོན་མཚའི་ལུས་ལངས་སྦྱོད་ལུན་སྐལ་ཆོགས་པའི་རྒྱ་
 སྦྱོར་པ་ཚུལ་སྤྲིམས་བཟོད་པ་སྐྱེས་ཀྱང་སྦྱབ་བྱས་ལ། བྱད་པར་
 འདིའི་རྟེན་ལ་སྦྱོར་པ་གསུམ་ག་སྦྱེ་ཞིང་སྐྱེས་ཏུས་ཀྱི་ཆེ་སྦྱང་གཅིག་
 ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཡང་བདེ་སྦྱག་ཏུ་སྦྱབ་བྱས་པས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ཡང་པཌ་ཆེན་གྱི་ཞལ་ནས། ཏུས་ད་རེས་དལ་འབྱོར་རྟེན་སྟོབ་

ཅིང་། །རྩི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་སྣོ་རུ་བྱགས། །ཆོས་ཟབ་མོ་ཐེག་
 པའི་ཡང་ཅེ་བྱས། །ཆོ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་དུས་འདིར། །
 རྩིང་རུས་པའི་ཁོང་རུ་ལྷགས་རྒྱག་ལ། །ཆོ་འདི་ཕྱིར་བདེ་ལ་མ་ཞེན་
 པར། །ཡིད་ངེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་ལྟ། །ལམ་རིམ་པ་
 གཉིས་ལ་བཙོན་པ་ཉེན། །ཅེས་གསུངས། གསུམ་པ་རྩིང་པོ་ལེན་
 འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་དངོས་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྟེན་དཀའ་ཞིང་
 དོན་ཆེ་བའི་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་ཟབ་
 མོ་སྦྱབ་དགོས་ཏེ། འོ་སྣོལ་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་
 ལ་བདེ་བ་སྦྱབ་བྱེད་དང་སྤྱག་བསྐྱེད་སེལ་བྱེད་ནི་དམ་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱབ་རུས་ཀྱང་རུས་ཏེ། ཕྱིར་སྦྱོར་དགོ་བའི་བསམ་
 གཉེན་དང་། བྱང་གི་སྦྱོར་དལ་འབྱོར་དང་ཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 ཡང་ཆོ་འདིར་བསྦྱབ་དགོས་ཏེ། འདིར་མ་བསྦྱབས་ན་སྦྱོ་བ་དུ་མར་
 དལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ད་ལྟ་ཉིད་ནས་སྦྱབ་
 དགོས་ཏེ། བམ་འཆིལ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དལ་
 བའི་རྟེན་བཟང་པོ་འདི་དག་གིས་ཅིའི་ཕྱིར་འབས་བྱ་མེད་པར་བྱེད།
 འདི་དོན་མེད་དུ་བྱས་ན་ནི་རང་གིས་བསྐྱེས་པ་དང་རྫོངས་ཆབས་
 འདི་ལས་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ངན་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་མི་ཁོམ་པའི་
 གནས་ཀྱི་འཕྲང་མང་པོ་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་ལན་གཅིག་ཙམ་ཐར་བ་འདི་
 དོན་མེད་དུ་བྱས་ནས་ཡང་གནས་དེ་དག་རྒྱ་ལོག་ནས་འགྲོ་ན་ནི་རིག་
 རྒྱལ་གྱིས་རྫོངས་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ་བདག་ནི་སེམས་མེད་པར་
 ཐུར་པའམ། ཡང་ན་དུན་པ་རྣལ་དུ་མི་གནས་པར་སྦྱོས་པའོ། །དེ་
 ལྟར་ཡང་སྦྱོད་འཇུག་ལས། འདི་འདྲའི་དལ་བ་རྟེན་ཐུར་ནས། །
 བདག་གིས་དགོ་གོམས་མ་བྱས་ན། །འདི་ལས་བསྐྱེས་པ་གཞན་མེད་

དེ། ། འདི་ལས་རྫོངས་པའང་གཞན་མེད་དོ། ། ཞེས་དང་།
 བདག་ཉིད་ཤེས་དང་ལྷན་བཞིན་དུ། བྱིར་ཡང་དཔུལ་བ་དེར་བྱིད་
 བ། ། སྐགས་ཀྱིས་རྫོངས་པར་བྱས་པ་བཞིན། ། བདག་ལ་འདིར་
 སེམས་མེད་དུ་བྱད། ། ཅེས་དང་། པཌ་ཆེན་གྱི་ཞལ་ནས། རྟེན་
 དལ་འབྱོར་ཆང་བའི་མི་ལྟས་འདི། ། བྱིས་རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་
 འཇིག་པར་སྤྲ། ། ཏུས་ད་དེས་ལན་ཅིག་རྟེན་པ་འདི། ། ད་དོན་
 མེད་བྱེད་པ་རྩྭ་པ་རང་། ། ཞེས་གསུང་། དེས་ན་ངས་བྱང་ཆུབ་
 གྱི་སེམས་ལ་སྐགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཟབ་མོས་དལ་བའི་རྟེན་འདི་
 དོན་ལྷན་དུ་བྱའོ་སྐམ་མོ། ། གསུམ་པ་མི་རྟག་འཆི་བ་བསྐྱམས་ནས་
 ཆེ་འདི་སྐྱོས་གཏོང་བ་ལ་གསུམ། འཆི་བ་མ་དྲན་པའི་ཉེས་དམིགས།
 དྲན་པའི་ཕན་ཡོན། འཆི་བ་དྲན་པའི་སྒྲི་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་
 ལོ། ། དང་པོ་ནི། ད་སྤྱི་ཡན་ཆད་ཆོས་མ་དྲན་པ་ཡང་འཆི་བ་དྲན་
 པས་ལན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོང་ནས་འཆི་བ་མ་དྲན་པའི་དབང་གིས་དེ་
 དིང་མི་འཆི་སྐྱམ་པའི་སྒྲི་འཆི་ག་མའི་བར་དུ་འབྱུང་ལ། སྒྲི་དེས་
 བསྐྱེད་པས་ནས་ཆེ་འདིར་སྤྱོད་པའི་སྒྲི་སྐྱེས་ཏེ་ཅི་ཟ་ཅི་འབྱུང་ཅི་གོན་
 རྒྱང་བ་ལ་འབད་ཅིང་། གཉིད་རྒྱགས་དང་ཀྱ་རེ་དང་ཅེ་མོ་དང་ཟེ་
 མའི་གཏམ་སྐགས་ཀྱིས་མི་ཆེ་མ་ཆོར་བཞིན་དུ་གཏོང་བ་འདི་སྤྱང་།
 དེ་ལྟར་སྒྲི་དུ་འཇུག་ལས། ཐམས་ཅད་པོར་ཏེ་ཆ་དགོས་པར། །
 བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ནས། ། མཛེའ་འམ་མི་མཛེའ་དོན་གྱི་
 བྱིར། རྟེན་པ་རྣམ་པ་སྤྲ་ཆོགས་བྱས། ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་
 པ་བསྐྱམས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། འཆི་བ་དྲན་ན། ཆེ་འདིར་བྱ་བྱེད་
 ཐམས་ཅད་ལ་ཞེན་པ་ལོག་ནས་ཅི་ཡང་དགོས་མེད་དུ་གོ་བ་ཞིག་
 འབྱུང་ཞི། དམ་པ་ཀྱན་དགའི་ཞལ་ནས། འཆི་བ་བསམས་ན་

ཅིས་ཀྱང་དགོས་པ་མེད། ། ཡིད་ལ་དྲན་པར་གྱིས་ཤིག་དྲིང་རི་བ། །
 ཞེས་གསུངས། དེར་མ་ཟད་ད་ལྟ་རྒྱུ་དུ་འཆི་བ་ལ་སྐྱུག་པའི་སྐྱུས་
 བུ་དེ་འཆི་བའི་ཆེ་འཆི་བ་ལ་སྐྱུག་པ་མི་འཕྱུང་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས།
 བདག་ནི་འཆི་འོ་སྐྱུ་མ་མེས་པ། ཁང་ལ་ངེས་པར་ཡིད་ལྱུང་བ། །
 དེས་ནི་འཇིགས་པ་ཡོངས་བཏང་ལྱིར། ། འཆི་བདག་ལ་ཡང་ག་ལ་
 འཇིགས། ། ཞེས་གསུང་། གསུམ་པ་འཆི་བ་དྲན་པའི་སྐྱོ་ངི་ལྟར་
 བརྒྱུད་པ་ལ་གསུམ། ཇེས་པར་འཆི་བ་བསམ་པ། བམ་འཆི་ངེས་
 མེད་བསམ་པ། འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་གང་གིས་ཀྱང་མི་པན་
 པ་བསམ་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ། འཆི་བདག་ངེས་པར་འོང་བ་
 ལ་ཁྱེན་གང་གིས་ཀྱང་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་པ། ཆེ་ལ་སྐྱོན་པ་མེད་ཅིང་
 འབྲིད་བྱེད་བར་མ་ཆད་དང་བཅས་པ་དང་། སྐྱེ་བས་མ་ཤི་བ་མེད་
 པའོ། ། དང་པོ་ནི། འཆི་བདག་ངེས་པར་འོང་བ་ལ་མཁྱེགས་པས་
 འཕྱོས་པའམ་སྐྱོབས་ཀྱིས་བརྒྱུག་པའམ་ཁོར་གྱིས་ལྷ་བའམ་རྩས་་་་
 རྒྱགས་སྐྱོན་རིམ་གྱོ་གང་གིས་ཀྱང་རྒྱུག་པར་མི་རུས་ཏེ། པཌ་ཆེན་
 ཀྱི་ཞལ་ནས། འཆི་མལ་དུ་བདག་ཉིད་ཚུད་པའི་ཆེ། ། ཁས་དྲག་གི་
 དཔའ་པོས་མི་རྒྱུག་ཅིང་། ། རྟོང་གསུམ་ཀྱན་གང་བའི་ཟས་ཁོར་
 དང་། ། མཛེས་སྐྱུག་གི་ཡང་ཆོས་ལྷ་ཏུ་མེད། ། འཆི་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 གཞོན་ཏུ་དེ། ། མཛོན་སུམ་དུ་ཕྱོན་ཀྱང་ཅི་བྱར་ཡོད། ། ཅིས་
 གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཆེ་ལ་སྐྱོན་པ་མེད་ཅིང་འབྲིད་བྱེད་བར་
 མ་ཆད་དང་བཅས་པས་ངེས་པར་འཆི་ཏེ། ཆེ་ནི་ལོ་སང་བས་་་་
 འཛད། ལོ་ནི་ལྷ་བ་སང་བས་འཛད། ལྷ་བ་ཡང་ཞག་སང་བས་
 འཛད། ཞག་ཀྱང་ཉིན་མོ་མཆན་མོ་སང་བས་འཛད། དེ་དག་
 ཀྱང་མ་རྟོ་དང་མྱེ་རྟོ་ལ་སོགས་པ་སང་ནས་འཛད་པས་ན། འོ་སྐྱལ་